

OBSAH

Názvy jsou zařazeny do oddílů podle principů desetinného třídění a jen s nejnějnějšími odchylkami od něho. Příspěvky, u nichž není uveden autor, jsou redakční nebo z tiskové služby ČSAV. ¹ Delší články. ² Příspěvky čtenářů.

OBCENĚ, INSTITUCE, VĚD. STYKY, PUBLIKACE

Kam směřuje dnešní věda (J. Koryta)	106
Plánování ve vědě ¹ (M. Smetana)	324
Vědecký jazyk (M. Holub)	34
K článku o proporčním vývoji vědy (J. Martinec)	101
O vědecké výchově ¹ (O. Loewi)	147
K problematice přípravy učitelů přírodovědných předmětů na vysoké škole pedagogické ¹ (Z. Černohorský)	23
K otázkám popularisace věd	178
Popularisace, propagace a úvahy (M. Holub)	74
Slovo k autorům článků v našem časopise (Z. Černohorský)	74
Ze života Vesmíru (M. Holub)	322
Spolupráce vědeckých pracovníků z východu a západu (A. Hermann)	27
Plán spolupráce mezi ČSAV a AV SSSR (Bulletin ČSAV)	94
Dům Unesco v Paříži (J. Koryta)	137
Sovětská věda v číslech (A. Čechová)	204
Sovětská věda v USA ¹ (M. Čech)	273
Bulharská věda a školství ¹ (A. Čechová)	204
Vědecké informace v SSSR a USA ¹ (L. Kofnovec)	242
Spolupráce s Polskou akademií věd (Bulletin ČSAV)	138
Spolupráce s bulharskou vědou (Bulletin ČSAV)	138
Nobelovy ceny za fyziku 1958 (J. Perngr)	67
Nobelova cena za strukturu insulinu (L. Jirousek)	137
Nobelova cena za lékařství a fyziologii v r. 1958 (T. Gichner a J. Nečásek)	204
Jaroslav Heyrovský laureátem Nobelovy ceny ¹ (J. Koryta)	323
Akademik J. Heyrovský čestným členem indické akademie věd (J. Koryta)	243
Zahraniční pocty členům ČSAV (Bulletin ČSAV)	203
Státní cena hlavnímu vědeckému sekretáři ČSAV (Bulletin ČSAV)	243
Úspěch čs. fyziologů (M. Holub)	275
Mezinárodní rok lékařských věd (A. Čechová)	314
Sir John Cockroft o stavu sovětské fyziky (A. Čechová)	276
P. I. Elving v polarogr. ústavu ČSAV (J. Koryta)	275
Filosofický kroužek biolog. ústavu ČSAV (V. Novák)	253
ROH — Komise vědeckých pracovníků Zoologická stanice v Agigea (Rumunsko) (O. Jiróvec)	28
Výstava skalniček (Z. Černohorský)	203
Antologie čs. filosofie (Bulletin ČSAV)	37
Práce Ekonomického ústavu ČSAV	37

SJEZDY, KONFERENCE

IX. valné shromáždění Čs. akademie věd (M. Smetana)	65
XI. valné shromáždění SAV (Bulletin ČSAV)	169
Výroční valné shromáždění akademie věd SSSR (J. Koryta)	253
Vědecký základ kybernetiky (Bulletin ČSAV)	276
Pokroky analytické chemie Mezinárodní symposium o mikrochemii (P. Zuman)	94
Konference o elektronové mikroskopii ve Smolenici (O. Králík)	346
Symposium o tvorbě protilátek (M. Holub)	243
Symposium o účincích ionizačního záření (M. Smetana)	26
Celostátní konference o Darwinovi v Praze (V. Srb)	276
Symposium o ontogenetickém vývoji hmyzu (V. Skuhřavý)	346

FILOSOFIE

Filosofické problémy současné přírodovědy ¹ (J. N. Cesnokov, D. M. Trošin)	251
K zaměření naší biologie ¹ (V. Novák)	210
Ještě jednou k otázce vztahu vědy a filosofie v současné biologické diskuzi (J. Kamarýt)	245

Dialektická metoda v biologii ¹ (V. Novák)	345
O objektivnosti a kritériích vývoje ¹ (M. Skyba)	199
Kybernetika a vztah hmoty a vědomí ¹ (P. Materna)	291
Filosofie astronautiky? (S. W. Greenwood)	290

PSYCHOLOGIE

Víra a blud ¹ (H. Široký)	219
O zvláštních dětech v J. A. Komenského Didaktice velké ¹ (F. Polanský)	101

OCHRANA PŘÍRODY

Hospodářský význam ochrany přír. zásob ¹ (Z. Říha)	301
Rekultivace zpusťovaných pozemků v severočeském hnědouhelném revíru ¹ (S. Stýs)	308
O ochranu Galapág (Unesco Courier)	316

MATEMATIKA

Matematicko-statistické usuzování ¹ (Z. Šidák)	135
---	-----

ASTRONOMIE

Astronomie paprsků gama (J. Perngr)	96
Synthesa prvků ve vesmíru (B. Sprušil)	96
Měsíční vulkanismus ¹ (Fr. a K. Fischer)	119
Atmosférické podmínky na planetách ¹	150
Tunguský meteorit nebo raketa z Marsu? ¹ (J. G. Perel)	228
Nebezpečí meteorů u kosmických letadel (J. Bouška)	230
Sluneční fotografie z výšky 26 km (J. Bouška)	230
Změny sluneční konstanty (A. Novák)	348
Některé nové poznatky o periodicitě slunečních skvrn ¹ (M. Kopecský)	55
Změny v rychlosti rotace Země (J. Bouška)	230
Americký program výzkumu mezihvězdného prostoru ¹	152
Sovětská kosmická raketa ¹	110
Měsíc a my (M. Holub)	290
Cesta do vesmíru je volná (Bulletin ČSAV)	315
Biologické výzkumy v raketách (J. Bouška)	68
Americký pokus o dosažení Měsíce (J. Koryta)	28
Umělá planeta (M. Holub)	34
Možnost a nebezpečí kontaminace kosmického prostoru (M. Cernoch)	315
Reforma kalendáře (A. Čechová)	221

FYSIKA

Hrozí vesmíru „tepelná smrt“? ¹ (I. Szumilewicz)	179
Problém „tepelné smrti“ vesmíru z hlediska obecné teorie gravitace ¹ (J. Kvasnica)	181
K „tepelné smrti“ a otázce konečnosti a nesmrtelnosti vesmíru (M. Skyba, J. Kvasnica)	351
Život a entropie	352
Stavy hmoty při vysokých teplotách a tlacích ¹ (E. Hantsche, L. W. Wiczorek)	182
Měření extrémně nízkých teplot pomocí polovodičů (A. Benešová)	148
Elektrická supravodivost v blízkosti absolutní nuly (J. Kodrle)	139
Pyroelektrický zjev u titaničitanu barnatého (A. Čechová)	268
O struktuře kapalín ¹ (M. Goldsmith)	149
Magnetomechanika tekutin	96
Druhý zvuk helia (J. Kodrle)	139
Objev antineutronu	10
Na cestě k řízeným termonukleárním reakcím ¹ (L. Pekárek)	11
Nové lineární urýchlovače (A. Benešová)	28
Vzácné zeminy v atomistice (F. Komurka)	300
Radioaktivita vzduchu jako následek pokusných nukleárních zkoušek ¹ (V. Santholzer)	254

CHEMIE

Definitivní průkaz izotopů prvku 102 (A. Benešová)	97
Zmrazené volné radikály (A. Čechová)	158
Difuzní extrakce helia ze směsi plynů (A. Čechová)	138
Plamenná fotometrie ¹ (E. Pungor)	298
Magnetoelktroforeza (M. Čech)	268
Státní cena za chemii (Bulletin ČSAV)	275
Pokusy o syntesu nových polycyklických sloučenin (J. Halbych)	139
Výrobní postup glutaminu (bulletin ČSAV)	50
Chemický boj proti vodním plevelům a řasám (M. Čech)	138
Věčné světlo (P. Zuman)	68
Růstový faktor	97
Umělé přídatky do potravin (J. Koryta)	68
Chemické prostředky proti mihulím	343

MINERALOGIE

O vzniku nerostů alpské paragenese (L. Žák)	279
Pyromorfit (R. Rost)	13

GEOLOGIE, METEOROLOGIE

Konservace vzorků antarktického ledu a sněhu (J. Konta)	86
Následky velkého zemětřesení v Mongolsku (A. Čechová)	230
Zemětřesení a kontrola zastavení pokusů s nukleárními zbraněmi (A. Hermann)	122
Nové směry ve vyhledávání naftových ložisek a jejich použití v CSR ¹ (M. Dlabě)	84
Nový rekord v hloubkových vrtech Deset let od poslední činnosti sopky Hekly (R. Rost)	29
Kamenný les v provincii Yünnanu ¹ (ližní Čína) (V. Schütznerová-Havelková)	224
Objev neidělší jeskyně Moravského krasu ¹ (R. Burkhart)	349
Ledový tunel v Arktidě (A. Čechová)	307
Je antarktida šestým dílem světa? (A. Hermann)	28
Antarktida dnes (M. Smetana)	2
Darwinova teorie o vzniku a vývoji korálových útesů ¹ (M. Vašíček)	43
Sladkovodní „ostrov“ ¹ (L. Maximovič)	318
Sovětská oceánografická loď „Vifaz“ (A. Čechová)	230
Voda jako nerostná surovina ¹ (V. Zýka)	328
Slovenské travertíny ¹ (Ludovít Ivan)	276
Problém chvaltické rudy (Bulletin ČSAV)	86
Zemní oleje na vých. Slovensku (I. Janáček)	169
Mikrosvíka oblaků a umělý déšť ¹ (I. Podzimek)	57
Východoafrické vodohospodářské pokusy	59
Dlouhodobá prognosa dešťových srážek (Bulletin ČSAV)	97
Předpovídání počasí měřením bouřek (I. Schcinost)	348
Snímek tornada u nás	100

PALEONTOLOGIE

Problémy jednoho nálezu (J. Beneš)	170
------------------------------------	-----

ANTROPOLOGIE

Světová populace (L. Janošková)	138
Jak rostou naše města	37

OBCENÁ BIOLOGIE, BIOCHEMIE

O dvou směrech v současné genetice ¹ (N. V. Turbin)	75, 107
O pojem druhu (Z. Vlachová)	253
Axiomatická metoda v některých teoriích vývojové morfologie (Z. Vlachová)	312

Bezprostřední úkol biochemie (F. B. Straub)	218
Další doklady o genetickém významu deoxyribonukleové kyseliny (M. Holub)	134
Synthesa aminokyselin in vitro (A. Čechová)	279
Mimobuněčná fotosynthesa ¹ (A. Cech)	75
Buněčné jádřerko ¹ (D. Soudek)	261
Jadřerko v metafázi (J. Pazourek)	279

**MIKROBIOLOGIE,
PARASITOLOGIE**

Nový baktericidní plyn (A. Benešová)	68
Tkanivové kultury jako prostředí pro dokaz a rozmnožování viru ¹ (H. Libíková)	189
Dnešní názory na bakteriální jedy (A. Lettl)	83
O vzhledu druhých bakterií pouzajících vzdušný dusík (M. Kocur)	343
Krasilnikoviae - nová třída bakterií (M. Kocur)	238
Koloběž virusu klíšťové encefalitidy v přírodě (J. Nosek, M. Grešliková)	297
Čs. parasitologové v Albánii ¹ (B. Rosický)	235

BOTANIKA

Transpirace u rostlin (A. Viswanathan, Syed Azmathullah)	99
Hormony z rostlinných surovin (Bulletin CSAV)	134
Vztah mezi počtem chromosomů a velikostí pylových zrnec (G. Svehřepová)	98
Molybden ve výživě rostlin (G. Svehřepová)	98
Vegetativní hybridizace u hledíku (G. Svehřepová)	98
O fyziologické setravnosti některých rostlin ¹ (M. Rychnovská-Soudková)	263
Čisté kultury rostlin ¹ (M. Keil)	335
Odolnost vůči plísni bramborové (J. Kubíková)	205
Příčiny fusariového vadnutí rajčat (J. Halbých)	98
Význam studia kulturních rostlin (Z. Černohorský)	68
Zámecký park v Hořovicích ¹ (M. Vrba)	100
Význačné rostliny jv. vápencových Alp (Z. Černohorský)	209
Dojmy z Albánie (Z. Černohorský)	237
Tropické pralesy Belg. Konga ¹ (J. Vodvářko)	244
Krásný ostrov Iha Bella ² (H. T. Taabor)	140
Vývin semena v plode lhanu rakúskeho (O. Kratochvílová)	281
Rajčata - zdroj vitamínů ² (J. Novák)	99
Nejzápadnější rezervace šafránů v ČR ² (J. Převrátil)	318
Opylení u kosatce německého (Z. Černohorský)	173
Plod citronovníka na Skalnatom plesě ² (M. Antal)	317

ZOOLOGIE

Tělesná teplota živočichů ¹ (L. Janský)	131
Zivočišné chemiery ¹ (A. Romanovský)	295
Ostnokožci - předmět experimentálního výzkumu vývoje ¹ (Ch. Schönfeld)	154
Předjaří a jaro v přírodě ¹ (J. Obenberger)	171
Podzim nad našim krajem ¹ (J. Obenberger)	283
Nález živých zkamenělin (A. Čechová)	316
Současné směry v biochemii hmyzu ¹ (V. Kubišta)	49
Termity a problematika jejich výzkumu ¹ (I. Hrdý)	14
Nové poznatky o štěnicích (D. Povolný)	281
Brouci proti pleveli (A. Hermann)	343
Potrava střívkovitých brouků v polních biotopech (V. Skuhřavý)	207
Jak se mravenčí samička zbavuje křidel ¹ (J. Dvořák)	209
O periodizácii života ryb ¹ (E. K. Balon)	341
Proč mohou mořští ptáci pít slanou vodu? (A. Čechová)	238
Nové poznatky z biologie tučňáků (Z. Veselovský)	29

**ANATOMIE A FYSIOLOGIE
LÉKAŘSKÁ**

Elektronová histologie ¹ (M. Rosenberg)	257
Chlad a živá hmota ¹ (K. Luštinec)	186
Tvorba ledu a život (K. Klen)	148
Zjišřování elektrické aktivity svalových vláken ¹ (V. Janda, V. Škorpiš)	333

Transplantace křečících hlav (L. Jarosková)	122
Nové teorie tvorby protilátek ¹ (J. Šterzl)	127
Má voda vlastní chuť? (M. Holub)	148
Nové názory o činnosti rhinencephala ¹ (tzv. čichového mozku) (T. Weiss)	293

**PATHOLOGIE, LÉČENÍ
A PREVENCE**

Počasi a jeho vliv na člověka v nemoci a ve zdraví ¹ (J. Matoušek a R. Barcal)	60
Medicina pomáha při výkladu pohádkových divů ¹ (E. Nešpor)	62
Hadí uštknutí a otok (P. Zuman)	98
Problémy současného léčení zářením ¹ (M. Konečný)	120
Účinky štěpných zplodin na lidský organismus ¹ (W. F. Neuman)	7
Biologický účinek malých dávek ionisujícího záření ¹ (F. Herčík)	3
Radioaktivní uhlík z nukleárních výbuchů (M. Černoch)	122
Radioaktivní uhlík a jeho vliv na zdraví člověka (M. Havránek)	331
Vypadávání vlasu (P. Zeman)	28
Cytolipin H - látka z rakovinných buněk (M. Březina)	28
Látka brzdící růst myších nádorů (A. Čechová)	300
Léčení leukemií chemoterapeutiky (M. Holub)	300
Sulfonamidy s dlouhodobým účinkem (F. Výmola)	348
Zkoušení nového preparátu proti Tbc (J. Renner, A. Schiuepek, V. Hladíková, J. Šebenda)	316
Nový způsob imunizace proti tuberkulóze ¹ (M. Černoch)	276
Houba urychluje léčení popálenin (A. Čechová)	315
O ázijské chřipky ¹ (B. Styk)	81
Výskyt kornatění věncitých tepen v Indii (A. Hermann)	48
Nová látka snižující krevní tlak (A. Čechová)	315
Léky proti hypertensní chorobě (Bulletin CSAV)	208
Nová forma antikoncepcie (A. Čechová)	348
Srdeční pumpa v chirurgii (Bulletin CSAV)	122

ZEMĚDĚLSTVÍ

Maďarská vinná réva a maďarské vinařské kraje ¹ (K. Telbisz)	191
Následky nukleárních výbuchů v polnohospodářství ¹ (R. Hončariv)	9
Gibereliny a naše zemědělství (Z. Šesták)	205

**CHEMICKÁ TECHNIKA,
METALURGIE**

Stárnutí kaučuku (Bulletin CSAV)	48
Kontinuální výroba zrcadlového skla (A. Čechová)	208
Současné směry ve vývoji železářského průmyslu ¹ (J. Šklá)	265
Grafitické ocele ¹ (V. Jareš)	222
Čištění polovodičů pomocí značkových prvků (A. Čechová)	300
Zdokonalení polovodičů impregnací zlatem (F. Komurka)	300

STAVEBNÍ PRŮMYSL

Barytový beton z domácích surovin (Bulletin CSAV)	227
---	-----

**HOSPODÁŘENÍ
ENERGIÍ, STROJNICTVÍ,
ELEKTROTECHNIKA**

Největší sluneční elektrárna	28
Atomový program příštích desít let (J. D. Cockroft)	218
Atomové elektrárny v Indii (A. Čechová)	268
Projekt atomové elektrárny v NDR (A. Čechová)	268
Světové hospodáření s jadernými palivy (A. Čechová)	276
Atomová energetika v SSSR (A. Čechová)	204
V USA došlo k vážné nadprodukcii uranu (A. Čechová)	268
Přepavní předpisy pro štěpné materiály (A. Čechová)	227

Sovětské vědci k proinému odklizení radioaktivního odpadu	227
Nehoda v jugoslávském reaktoru RB v Rijnu 1953 (V. Burjan, M. Holub)	315
Materiály pro stavbu raket ¹ (M. Vystyd)	114
Bezdotykové měření hladiny kapalin (Bulletin CSAV)	97
Kapalinová elektronka (A. Benešová)	97
Nový detektor infračerveného záření (A. Čechová)	153
Britský telefonní kabel kolem zeměkoule (A. Čechová)	208
Elektrická indukční žárovka (A. Čechová)	268
Elektroluminiscenční stínitko televizorů na obzoru (A. Čechová)	268

FOTOGRAFIE, FILM

Vznik latentního obrazu přiložením živočišné tkáně na fotogr. desku ¹ (J. Horáček, Z. Horáčková)	69
---	----

UMĚNÍ

Objev staré řecké komedie (L. Khás)	322
Svédské kosmický epos o trosečnicích Země (B. Mencák)	143
Bělost (H. Melville)	355
Zlatá růže (K. Paustovskij)	319
K návrhu skleněné vitráže pro kulturní dům v Karvině (J. Pták, M. Holub)	353
Člověk ve sněmu (W. Stevens)	31
Kybernetika a umění (A. Vlachová)	250
Z posice síly (W. Woroszylski)	247

HISTORIE

Z počátku české university pražské ¹ (Z. Nejedlý)	20
Biologie na Karlově universitě před 65 lety ¹ (B. Němec)	201, 239
K jedenáctému výročí února ¹ (J. Engst)	35
Vývoj radiochemie ¹ (Vl. H. Matula)	91
Historie první proměny atomu ¹ (Vl. H. Matula)	344
Nejstarší historicky ověřená lidská kostra (J. Hromada)	98
Keltské hradiště v Hřazanech	347
Archeologické výzkumy v Černé věži (Bulletin CSAV)	170
Kovhutnictví ve Starém Egyptě ¹ (Z. Iskander)	163
Starověká indická lékařská věda a její příspěvek k všeobecné teorii o nemocích ¹ (N. P. Gupta, M. D. V. S. Magalik, M. D.)	269
50 let od založení Indian Institute of Science (J. Říha)	137
Státní cena: Dějiny venkovského lidu v Čechách (Bulletin CSAV)	221
Setkání čtrnácti nositelů Nobelovy ceny (M. Březina)	67
34 nositelů Nobelovy ceny ze školy J. Liebiga (M. Březina)	93
Sto let od narození Svanite Arrhenia (J. Koryta)	242
A. C. J. Corda (M. Svřek)	242
Charles Darwin ¹ (B. Němec)	38
Einstein a Praha (J. Pernger)	34
Vzpomínka na pobyty P. Rio del Hortegy v Praze ¹ (Vl. Haškovec)	313
Alexander von Humboldt ¹ (J. Dlouhý)	166
Význam prof. Karla Kuffnera pro českou psychiatrii ¹ (E. Vencovský)	271
Sté výročí narození A. S. Popova (J. Tuček)	168

ŽIVOTOPISY, JUBILEA

Sedesátiny prof. dr. Fr. Běhounka (J. Cech)	28
Sedesát let prof. O. Borůvky (Bulletin CSAV)	203
60 let člena korespondenta CSAV L. Cepka (Bulletin CSAV)	95
70 let akademika V. Jareše (Bulletin CSAV)	95
Za akademikem Janem Koldou (B. Soukup)	169
Sedesát let akademika Vl. Kořinka (Bulletin CSAV)	203
75 let člena koresp. CSAV Miloše Kösslera (J. Koryta)	243
Zemřel akademik Josef Kratochvíl (R. Rost)	67
Akademik Ivan Málek má 50 let (B. Rosický)	274
Vzpomínka na Dr. Maurice Remeše (J. Augusta)	347
Dr. M. Servit mrtev (Z. Černohorský)	275
Dr. Otto Seydl zemřel (J. Bouška)	169